



ELŐTERJESZTÉS

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestületének

Előterjesztő:

Nagy Attila Gyula polgármester

Tárgy:

Üllés Nagyközségi Önkormányzat
szociális szolgáltatástervezési koncepciójának
felülvizsgálata

Iktatószám:

313-*68*/2017.

Melléklet

konceptió-tervezet

Felelős:

Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Véleményezésre megküldve:

-

*Az előterjesztést nyílt ülésen kell tárgyalni!
A döntéshez egyszerű szótöbbség szükséges!*

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

2017. június 20.

A handwritten signature in blue ink, located at the bottom right of the page.



ÜLLÉS NAGYKÖZSÉG POLGÁRMESTERE

☎ 6794 Üllés, Dorozsmai út 40.

☎ 62/282-122

☎ 62/582-050, ✉: polgarmester@ulles.hu

Ügyiratszám: 313- **68** /2017.

Tárgy: Üllés Nagyközségi Önkormányzat
szociális szolgáltatástervezési koncepciójának
felülvizsgálata

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete

Üllés

Tisztelt Képviselőtestület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„(3) A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.”

A Képviselőtestület „A szociálpolitikai kerekasztal létrehozásáról” szóló 3/2009.(III.26.)Kt.ör rendeletének 1.§-a arról rendelkezik, hogy a kerekasztal tagjai is véleményezik a koncepcióban foglaltakat.

A véleményeztetések megtörténtek. Az észrevételek beépítésre kerültek.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

...../2017.(VI.27.) önkormányzati határozat

Tárgy: Üllés Nagyközségi Önkormányzat szociális szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata

H A T Á R O Z A T-i javaslat

Üllés Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete Üllés Nagyközségi Önkormányzat szociális szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgált, aktualizált anyagát áttekintette és azt a melléklet szerint elfogadja.

Határidő: -

Felelős: Balogh Márta igazgatási ügyintéző

Erről jegyzőkönyvi kivonaton értesül:

1) Nagy Attila Gyula polgármester

2) Irattár

Üllés, 2017. június 20.

Nagy Attila Gyula polgármester

Üllés Nagyközségi Önkormányzat

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSTERVEZÉSI KONCEPCIÓJA

A Koncepció elfogadva: Üllés Község Képviselőtestületének
5/2006. (IV.06.) Kt. sz. határozatával

A Koncepció felülvizsgálva:

- Üllés Község Képviselőtestületének 121/2009. (X.20) Kt. sz.
határozatával,

Üllés Község Képviselőtestületének
123/2011. (X.04) önkormányzati határozatával,

Üllés Nagyközség Képviselőtestületének
227/2011. (XII.11.) önkormányzati határozatával,

Üllés Nagyközség Képviselőtestületének
92/2015/2015. (VI.25.) önkormányzati határozatával és a
...../2017. (VI.27.) önkormányzati határozatával

2017.



„...Míndjárt születésünk pillanatában szüleink jóságára, gondoskodására szorulunk. Később, amikor betegségek gyötörnek minket és megöregsziünk, megint mások gondoskodására és jóságára leszünk utalva. Mivel életünk kezdetén és végén mások törődnek velünk, hogyan tudnánk mi életünk derekán nem törődni másokkal?”

(Tendzin Gjaco: Törődni másokkal)

Kapcsolódó legfontosabb jogszabályok:

- 1993. évi III. tv. A szociális igazgatásokról és szociális ellátásokról
- 1/2000.(I. 7.) SzCsM rendelet, 4/2004. (I. 28) SzCsM rendelet A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 8/2000. (VII. 4) SzCsM rendelet A személyes gondoskodást végző adatainak működési nyilvántartásáról
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Felhasznált Irodalom, forrás:

- Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa
- Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat adatbázisa
- Helyi Visual Register Népszámlálási nyilvántartó rendszer
- Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Mórahalom Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya adatszolgáltatása
- Mórahalmi Rendőrség adatszolgáltatása
- helyi intézmények adatszolgáltatása
- Polgármesteri Hivatal adatbázisai, ügyintézőinek adatszolgáltatása

I. Általános rész

A koncepció keletkezésének törvényi háttere:

Az egyes szociális ellátások, szolgáltatások igénybevételének feltételeit és eljárási szabályait hatályos törvények, rendeletek szabályozzák. Ezek közül kiemelt fontosságú Magyarország Alaptörvénye, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.), valamint a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban: Gyvt.).

Az állampolgárok alapvető szociális jogait az Alaptörvény tartalmazza:

XV. cikk

- (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
- (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- (3) A nők és a férfiak egyenjogúak.
- (4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

XVI. cikk

- (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.
- (2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.
- (3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.
- (4) A nagykorú gyermekek kötelesek rászoruló szüleikről gondoskodni.

XIX. cikk

- (1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.
- (2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.
- (3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

(4) Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.

Az egyes szociális ellátások, szolgáltatások igénybevételének feltételeit és eljárási szabályairól szóló Sztv. 92.§ (3) kimondja:

„(3)A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében - jogszabályban meghatározottak szerint - szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el.”

A szolgáltatástervezési koncepció célja:

- bizonyos távra meghatározni a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait, a melyeket a település a szociális szolgáltatások fejlesztése során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a szociális szolgáltatások fejlesztésének további szereplőit,
- részletezni azokat a konkrét célkitűzéseket, amelyeket a szociális szolgáltatások biztosítása során érvényesíteni kívánnak,
- elősegíteni a szociális törvény által bevezetésre került új típusú intézmények feladatainak ellátását.

A koncepció "határozatlan" időtartamra szól, az önkormányzatoknak két évente kell felülvizsgálni, és aktualizálni annak tartalmát.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, intézményrendszerét, a pénzbeli, a természetbeni és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásra való jogosultság feltételeit, érvényesítésének garanciáit, a finanszírozás elveit, valamint az ellátó szervezet és a jogosultak közötti jogviszony főbb elemeit.

Az Sztv. kimondja, hogy a szociális ellátás feltételeinek biztosítása - az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségek tagjaikért viselt felelősségen túl- az állam központi szerveinek, valamint a helyi önkormányzatoknak a feladata.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény kimondja, hogy a települési önkormányzat - a helyi közfeladatok körében - köteles gondoskodni a gyermekjóléti szolgáltatásokról és ellátásokról, valamint a szociális szolgáltatásokról és ellátásokról (*melyek keretében települési támogatás állapítható meg*).

Szociálpolitikai alanyai: mindazok, akiknél szociális szükségletek merülnek fel.

A szociális ellátás elsődleges fő célcsoportjai: az időskorúak, gyermekkorúak, a fogyatékosok, a pszichiátriai és szenvedélybetegek és a perifériára szoruló hajléktalanok.

A szociálpolitika feladata az, hogy erkölcsi, szellemi és gazdasági javak olyan elosztását valósítsa meg, amely a társadalom igazi céljai elérésének szolgálatában, minden ember számára, valamennyi életviszonylatban emberi léthez méltó, s őt társadalmi tagságánál fogva megillető életnívót biztosít, s az ember számára lehetővé teszi rendeltetésének betöltését.

A szociálpolitika funkciója, hogy az egyéni (családi) kockázatokat megossza az egész társadalommal, és ezáltal növelje a létbiztonságot, illetve csökkentse a társadalmi egyenlőtlenségeket, amelyek az emberek fizikai és társadalmi életesélyeiben fennállnak.

A társadalmi egyenlőtlenségek főbb dimenziói:

- a lakóhely: e téren a településszerkezetnek nagy jelentősége van (város-falu), belterület-külterület, aprófalvak), továbbá a lakáskörülmények
- foglalkoztatási helyzet: munkalehetőségek-munkanélküliség
- jövedelmi, vagyoni helyzet: a megélhetést meghatározó elem
- családszerkezet: egy vagy több generációs család, eltartottak száma, egyszülős család, egyedül élők
- életkor, egészségi állapot: részben egymással összefüggésben, részben önállóan meghatározói lehetnek a hátrányos helyzet kialakulásának
- iskolai végzettség, műveltség: fontos a foglalkoztatásban való részvétel, de az egészséges életmód szempontjából is.

Mielőtt a szociális szolgáltatások helyzetét áttekintenénk, szükséges a település társadalmi-gazdasági helyzetéről is képet alkotni.

A szociális jogok forrásai között kiemelt szerepet játszanak a nemzetközi dokumentumok is: Gazdasági, szociális és nemzetközi jogok egyezségokmánya, illetve az Európai Szociális Charta.

Az önkormányzat 2009. március 16-i dátummal szociálpolitikai kerekasztalt hozott létre– a szociális szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése érdekében. A kerekasztal tagjai: polgármester, jegyző, Polgármesteri Hivatal Szociális Iroda egy kijelölt tagja, Polgármesteri Hivatal Technikai Csoport vezetője, Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tagintézmény-vezetője, Csigabiga Óvoda és Bölcsőde vezetője, Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központ üllési tagintézmény (továbbiakban: *szociális tagintézmény*) vezetője, Üllési Önkormányzati Konyha vezetője.

II. Állapotleírás

a) A település bemutatása



Üllés a - Dél-alföldi Régió, Csongrád megye, ezen belül a Mórahalmi Kistérség – települése. A legközelebbi városhoz, Szegedhez 25 km-re található.

Településünk területe 4981 hektár. A község hatalmas tanyavilággal rendelkezik, 202 hektár a bel-, és 4779 hektár külterület.

Településünk „A kedvezményezett járások besorolásáról” szóló 290/2014.(XI.26.) Korm. rendelet 3. mellékletében foglaltak alapján egy kedvezményezett kistérségben, a mórahalmi kistérségben és a mórahalmi járásban található.

A lemaradás oka a társadalmi, gazdasági lehetőségek hiánya. Az életminőség és a társadalmi, gazdasági tényezők mellett az életmódbeli, szemléletbeli tényezők is felelősek a kialakult helyzetért.

Lakosainak száma – 2017. január 1-jén - 3114 fő, akik főként mezőgazdaságból élnek. A település kiterjedt tanyavilággal rendelkezik, ahol főként idő, egyedül élő, hátrányos helyzetű családok élnek.

b) A község demográfiai jellemzői:

1. számú táblázat
- Az állandó népesség szám alakulása -
 (2012 - 2016. december)

Év	Lakónépesség szám (fő)
2012	3202
2013	3168
2014	3130
2015	3113
2016	3114

(Forrás: Helyi Visual Register Népszámlálási rendszer)

A népesség összetételét tekintve az országos átlaghoz képest nemigen tér el:

2. számú táblázat
- Népesség megoszlása kor szerint -
 (2012 - 2016. december)

Év (december 31-i állapot)	Korcsoportok szerinti bontás (fő)						
	0-6 éves	7-14 éves	15-30 éves	31-59 éves	60 év feletti	Összesen	
2012.	176	255	662	1326	783	3202	Ffi: 1555
							Nő: 1647
2013.	175	243	643	1327	780	3168	Ffi: 1550
							Nő: 1618
2014.	167	232	626	1319	786	3130	Ffi: 1532
							Nő: 1598
2015.	155	234	611	1293	820	3113	Ffi: 1536
							Nő: 1577
2016.	159	230	597	1289	839	3114	Ffi: 1523
							Nő: 1591

(Forrás: Helyi Visual Register Népszámlálási rendszer)

3. számú táblázat
- **A születések és halálozások számának alakulása -**
(2012-2016. év)

Év (december 31-i állapot)	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Természetes szaporodás (fő)
2012.	12	43	-31
2013.	24	36	-12
2014.	15	50	-35
2015.	21	30	-9
2016.	21	31	-10

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás, védőnők)

A lakosság kor szerinti megoszlása kedvezőtlen. Az alacsony születési ráta és a fiatalok elvándorlása miatt az időskorú lakosság aránya magas.

4. számú táblázat
- **Öregedési index**
(2012-2016. év)

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012.	573	431	132,9
2013.	588	418	140,6
2014.	594	399	148,8
2015.	595	389	152,9
2016.	607	389	156,04

(Forrás: Helyi Visual Register Népszámlálási rendszer)

(Az öregedési index egy statisztikai mutatószám százalékban kifejezve. Azt mutatja meg, hogy mennyi az idős (65 év feletti) népesség aránya a fiatal (14 év alatti) népességhez képest. Másként: 100 fő 14 év alatti lakosra jutó 65 év feletti lakos száma)

Üllésre is – az országos adatokhoz hasonlóan – az előregedés jellemző, a külterületi népesség körében ez a folyamat még erőteljesebben érvényesül. Házasság, válás, együttélés területén az általános országos, illetve európai tendencia érvényesül. A gyermekvállalási kedv alacsony.

Az elmúlt 40 évben Üllésen a külterületi és belterületi lakosok aránya megfordult. Ma a lakosok 73,8 %-a belterületen él, ahol az infrastrukturális ellátottságot magasabb szinten lehet biztosítani. Jelenleg külterületen az összlakosság 26,2 %-a él, ahonnan a belterületen lévő infrastrukturális szolgáltatások nehezen érhetők el.

A szociális ellátások tervezése során kiemelt figyelmet érdemel a külterületi népesség, mivel átlagos életminősége, lakhatási színvonala, egészségi állapota, foglalkoztatottsága, iskolázottsága fokozottan igényli azt.

Jellemző volt, és jelenleg is jellemző a fiatal generáció elvándorlása, amely azt mutatja, hogy a fiatalok megélhetésüket, és igényeiknek megfelelő életkörülményeket a településen, esetlegesen már az országban sem találják meg. Ez a folyamat már a középkorú lakosságot is érinti.

A településen a nyilvántartás szerint jelenleg 10 fő hajléktalan, lakcím nélküli üllési lakos, akik többségét tanyába, melléképületekbe a helyi lakosok befogadnak, közvetlen veszélyben nincsenek.

A szociális tagintézmény biztosítja a hajléktalanok napközbeni tartózkodási lehetőségét, kiegészítve olyan tevékenységekkel, amelyek alapvető szükségletek kielégítésére irányulnak: tisztálkodás, mosás, étkezés-ételmelegítés. Az önkormányzat – a rendeletben meghatározott feltételek szerint - a 2 fő hajléktalan számára szociális ebédet biztosít.

c) Foglalkoztatás helyzete, munkanélküliség

A település átlagos munkanélküliségi rátája 2015. decemberében 7,6 %, 2016. decemberében 6,1 %.

(a Csongrád megyei munkanélküliségi ráta 2015. decemberében 6,5 %, 2016. decemberében 4,6 %.

(forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)

5. számú táblázat

- Regisztrált álláskeresők száma – 2012-2016. év

	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
2012. december	165
2013. december	122
2014. december	114
2015. december	105
2016. december	82

(forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat)

6. számú táblázat

**- Nyilvántartott álláskeresők – iskolai végzettség szerinti megoszlása –
(2014. év és 2015. év)**

	száma (fő)	száma (fő)
regisztrált álláskeresők száma:	115 férfi: 60 nő: 55	105 férfi: 54 nő: 51
általános iskolai végzettség nélkül álláskereső	1	1
általános iskolai végzettségű álláskereső	41	38
szakmunkásképzőt végzett álláskereső	27	21
szakiskolát végzett álláskereső	3	2
szakközépiskolát, technikumot és gimnáziumot végzett álláskereső	34	37
főiskolát végzett álláskereső	7	6
egyetemet végzett álláskereső	2	-

(Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa)

7. számú táblázat

**- Nyilvántartott álláskeresők – életkor szerinti megoszlása –
(2014. év és 2015. év)**

	2014. év (fő)	2015. év (fő)
18 év és ez alatti álláskereső	-	2
19-20 éves álláskereső	2	3
21-25 éves álláskereső	22	10
26-30 éves álláskereső	12	4
31-35 éves álláskereső	10	7
36-40 éves álláskereső	17	11
41-45 éves álláskereső	14	12
46-50 éves álláskereső	12	12
51-55 éves álláskereső	9	14
56-60 éves álláskereső	13	20
61-X éves álláskereső	4	10

(Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa)

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét.

Közfoglalkoztatásra támogatást a Csongrád Megyei Kormányhivatal Mórahalom Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályon keresztül, pályázati rendszer keretében lehet igényelni.

A közfoglalkoztatás szervezését az Üllési Polgármesteri Hivatal végzi, a munkáltatói feladatokat a polgármester látja el. A közterületen dolgozók szakmai irányításával a Technikai Csoport vezetője foglalkozik.

A közfoglalkoztatás támogatása 2016. évben 35,1 millió Ft-tal teljesült, melynek segítségével havonta átlagosan 42 főt tudtunk foglalkoztatni - a hagyományos közfoglalkoztatás és a START munka mintaprogramok keretében.

A hagyományos közfoglalkoztatottak az intézményeknél, közterületeken kerültek alkalmazásra.

A START mintaprogramban 35 fő dolgozott az Üllés Nagyközségi Önkormányzat foglalkoztatásában.

A településen korlátozott a munkahelyek száma, ezért sokan a megyeszékhelyen való munkavállalást választják, mivel megélhetésük csak így biztosított, vállalva a mindennapi ingázást.

A lakosság jelentős hányada mezőgazdasági termeléssel foglalkozik: főállásban, vagy kiegészítő jövedelemszerző tevékenységként - elsősorban gyümölcsstermesztéssel, hajtatott zöldségstermesztéssel, burgonyatermesztéssel.

A mezőgazdaság várhatóan a jövőben is meghatározó gazdasági ágazata, egyik fő jövedelemforrása lesz a településnek. A legmeghatározóbb helyi gazdaság az AGRÓNA Szövetkezet, valamint több családi gazdaság.

Az ipari foglalkoztatás és a kereskedelem terén pozíciót szerzett vállalkozások között meg kell említeni a MOL Rt Gázüzemét, a Mar-Mon Bt-t, a Stabil Sped Papírhulladékfeldolgozót, a Doma-Food Bt-t (szárítózüzem), a Bozsity Bt-t, Coop Szeged Zrt-t, a szolgáltatás terén pedig a Postahivatalt és a Pillér Takarékszövetkezet Üllési Kirendeltsége.

d) Infrastrukturális ellátottság

A települési infrastruktúra egyik legjelentősebb része a lakásállomány. A lakásviszonyok formálta lakókörnyezet milyensége, jellege a településen élő emberek életkörülményei alakulásának egyik fontos, meghatározó tényezője.

8. számú táblázat

- Lakásállomány változása -
(2012-2016. év)

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év
Lakásállomány változás (db)	1473	1473	1475	1476	1477

(forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatbázisa)

A minőségi kettősség a belterület és külterület között jól megfigyelhető, a belterületen tágas, szép kivitelezésű lakóházak, a külterületen kevés kivételtől eltekintve, inkább a felújításra szoruló tanyák a jellemzőek. Komfortfokozat tekintetében - főleg a külterületi infrastruktúra részleges hiánya miatt - még nagyobbak az eltérések.

A belterületi úthálózat hossza 19,812 km, ebből a kiépítetlen, útburkolat nélküli út hossza 0,840 km. A külterületi utak hossza 96,6 km, ebből szilárd útburkolattal ellátott 8,6 km. A településen 1,2 km hosszúságú belterületi kerékpárút található. 2009. nyarán átadták az Üllés-Bordány közötti kerékpárutat, 2011. őszén pedig a belterületet az Erdei Iskolával összekötő több mint 3 km hosszú kerékpárutat.

A külterületi utak karbantartását, javítását az önkormányzat – pénzügyi lehetőségeit szem előtt tartva - folyamatosan végezteti el, de a közlekedésben – az időjárás viszontagsága miatt - nehézségek adódhatnak.

Belterületen az alapvető közműellátottság – így a vezetékes gáz-, villany-vízszolgáltatás, szennyvízelvezetés – biztosított.

Ivóvízbekötés 908 lakásban van, a szennyvíz-hálózat is kialakításra került.

Az ivóvízminőség-javító program kivitelezése befejeződött, a műszaki átadás folyamatban van. Külterületen pályázati támogatásnak köszönhetően 38 ingatlan ivóvízbekötése történt meg.

Gázbekötés 868 lakásban található. A *villamosenergia-hálózatba* belterületen minden ház be van kapcsolva, külterületen a lakott tanyák villamosenergia ellátottsága is közel

A *közterület tisztántartásáról, a parkfenntartásról* az önkormányzat a községgazdálkodási feladatkörében gondoskodik. A lakóingatlanok előtti területek tisztántartása az ingatlantulajdonos, a használó kötelezettségét képezi.

Az önkormányzat a szilárd hulladék szilárd *hulladékgazdálkodási tevékenységet* 2017. január 1. napjától a vaskúti FBH-NP Közszolgáltató Nonprofit Kft-vel kötött szerződés alapján látja el.

A település területén keletkező nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz gyűjtését és ártalmatlanító telepre történő elszállítását - 2015. július 1. napjától - a JÉGÉ Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társasággal végezteti.

A Szegedi ISPA program keretében 2008. tavaszán indult a hulladékudvar üzemelése - mely a papír, az üveg, a műanyag és a fém szelektív befogadását végzi.

Az önkormányzat 2015. január 1-jétől a vaskúti FBH-NP Közszolgáltató Nonprofit Kft alvállalkozójával, a Négyforrás Nonprofit Kft-vel szállítja el az ingatlanok elől a kihelyezett *szelektív hulladékot*. A zöldhulladék elszállítását belterületen 2017. májusa óta végezzük.

A település *víziközmű szolgáltatója* 2014. január 1-jétől az Alföldvíz Zrt.

A *kéményseprő-ipari szolgáltatást* jelenleg a Szegedi Kéményseprő-ipari Kft látja el.

Belterületen 2 db, külterületen 1 db nyilvános telefonfülke található. Az utóbbi években a mobiltelefon használata jelentősen megemelkedett, a vezetékes telefon használat háttérbe szorult.

A településen üzemanyagtöltő állomás is működik, mely az 5408 jelű út mentén, a település Szeged felőli oldalán található.

Kereskedelmi egységekkel a település viszonylag jól ellátott. Megtalálhatók vendéglátóhelyek, élelmiszerüzletek, virágüzletek, drogéria, ruhaüzletek, pékárusítók, cukrászdák a településen. A rendszeresen étkezők mellett az átutazók és alkalmyszerűen étkezni kívánók kényelmét is hivatott szolgálni a főúton található 2008-ban megnyílt Bali23 étterem.

A település alapellátása biztosított az itt lakó népesség számára, az intézményi ellátottság jó színvonalú. Többek között posta, pénzügyintézet, gyógyszerár, okmányiroda, bankautomata áll a lakosság szolgálatában.

A község közoktatási alapellátását a Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola és a Csigabiga Óvoda és Bölcsőde végzi, a kulturális alapellátását a Déryné Kulturális Központ, valamint ezen belül a Községi Könyvtár látja el.

Az iskolai étkeztetést, a szociális étkeztetést, valamint a munkahelyi vendéglátást az Üllési Önkormányzati Konyha biztosítja.

A sportolás feltételeit az iskolaépülethez tartozó Tornaterem biztosítja. Az épület kihasználtsága csaknem teljes, mivel az intézményi testnevelés órák és a külön foglalkoztatások mellett rendszeres felnőtt sporttevékenység helyszíne is. A sportolni vágyóknak a tornaterem mellett a sportpályák és a játszótérek is rendelkezésre állnak. Az önkormányzat 2007-ben a központi iskola mögötti területet sportpálya céljára megvásárolta. A befektetés célja egy új, korszerű sportkomplexum megvalósítása, melynek első mérföldköveként 2012-ben műfüves pálya került átadásra. A sportrészeg bővülését eredményezte a 250 m²-es skate pálya kialakítása is. A futballpálya felújítása, füvesítése pályázati támogatással 2017. tavaszán fejeződött be.

e) Egészségügyi ellátás

Az egészségi állapotnak meghatározó szerepe van a szociális rászorultság szempontjából. Amikor az egészségügyi ellátó rendszer már nem tud további ellátást nyújtani, de az érintett személy - önellátási képessége részleges vagy teljes hiányában - még segítséget igényel, akkor kerül a szociális ellátó rendszerbe. Az egészségügyi és a szociális szféra közötti szoros együttműködés nélkülözhetetlen a lakosság megfelelő színvonalú ellátása érdekében.

A településen két háziorvosi és egy fogorvosi körzet működik. A mórachalmi Móra-Vitál Kht kihelyezett laboratóriumi telephelye segíti munkájukat. Üllés területén kettő védőnői körzet működik. A gondozottak ellátását nehezíti a külterületi gondozottak igen magas aránya, mely az összes gondozottak számának 25 %-a. A tanyák megközelítése nehézkes. A gondozottak az ellátást, a személyes kapcsolatot, a szakmai tanácsadást és együttműködést igénylik, szívesen fogadják. A község területén a beköltözöttek egy részét szociálisan perifériára szorult, hátrányos helyzetű családok alkotják. Üllésen jellemző, hogy a családok egy vagy két gyermeket vállalnak (bár az utóbbi időben növekszik a három vagy több gyermeket vállalók száma is). Csecsemőkorban a nem megfelelő táplálkozási szokások miatt tejallergia, felszívódási zavarok, vérszegénység, légzőszervi megbetegedések fordulnak elő leggyakrabban. A területi adottságokból következően - nagy területű, műveletlen szántóföldek - a levegő magas pollentartalma miatt egyre gyakoribb az allergiás eredetű hörghurutus megbetegedések száma is.

A 2 háziorvosi körzet működéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítottak, a háziorvosok megfelelő szakvizsgával rendelkeznek, a munkavégzésükhöz szükséges technikai feltételek biztosítottak, az önkormányzat erejéhez mérten támogatja őket, mindemellett azonban igen leterheltek. Vállalkozás formájában látják el az egészségügyi alapellátást területi ellátási kötelezettség mellett. A betegforgalom és az adminisztráció évről-évre emelkedik. A nyilvántartott és rendszeresen gondozott betegek száma is emelkedő tendenciát mutat. Éppen ezért a betegségek megelőzésére, a szűrővizsgálatokra nagy hangsúlyt kell fektetni. Az önkormányzat 2016-ban 22. alkalommal rendezte meg az Egészségvédelmi Hetet, mely a szűrővizsgálatok széles kínálatával várja az érdeklődőket. A vizsgálatok többsége a lakosság számára ingyenes, az idős, hátrányos helyzetű célcsoport rendszeres szűrése kiemelten fontos. Az önkormányzat kiemelt fontosságúnak tartja a településen szakrendelések beindítását. Ennek első állomásaként rövidesen elindul az Egészségház korszerűsítése projekt. Az egyben bővítésen is áteső épület a szakorvosok rendelésének helyszínéül is szolgálhat.

Hétköznapokon 16 órától másnap reggel 8 óráig, valamint hétvégén és ünnepnapokon az orvosi ügyelet sürgősségi ügyelet formájában tevékenykedik a szomszédos településen, Ruzsán. A legközelebbi mentőállomás szintén Ruzsán működik.

A településen szakellátás, szakorvosi ellátás nincs, a legközelebbi járóbeteg szakellátás Mórahalmon érhető el.

Fekvőbeteg ellátás a megyeszékhelyen, Szegeden történik. A lakosság az egészségügyi szakrendeléseket a szegedi és a mórahalomi szakorvosi rendelőkben tudja igénybe venni.

A fogászati alapellátás biztosított. Az iskolai szűrés évek óta folyamatos.

A lakosság egészségi állapota az országos tendenciához hasonlóan romlik. A leggyakoribb betegség a mozgásszervi és reumatikus betegségek, de magas az alkoholizmus, a daganatos és a szívbetegedések száma is. A testi megbetegedéseken kívül egyre többször fordulnak elő lelki eredetű elváltozások is. 2005. január 1-jétől a pszichiátriai betegséggel élő személyek ellátását a Községi ellátás biztosítja. Ez az ellátás egyre inkább előtérbe kerül, mivel a lelki eredetű, a pszichiátriai betegek száma emelkedik.

A lakosság kb. 5-6 %-a valamilyen formában - mozgásában, életvitelében korlátozott, mozgásszervi vagy érzékszervi - fogyatékos, részükre az önkormányzat települési támogatás keretében – gyógyszer-támogatásra való jogosultságot állapíthat meg.

f) Szociális ellátás

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz 2012-től - a pályázati támogatással felújított, korszerű, akadálymentesített, Üllés Radnai utca 22. szám alatti szociális tagintézmény biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést.

Az ellátások színvonalának megtartása, növelése érdekében szükséges volt az alapellátási feladatokat újra strukturálni.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat feladatellátásával valósul meg a szociális étkeztetés, a tanyagondnoki szolgáltatás és a bölcsődei ellátás.

A *Homokháti Kistérség Többcélú Társulása* keretében kerül ellátásra a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a nappali ellátás és a közösségi ellátás. *Bordány Község Önkormányzatának* gesztorságával 2009. január 1-jétől valósult meg a támogató szolgálat ellátása – Bordány, Forráskút, Pusztamérges, Zákányszék és Üllés társulásával. 2010. január 1-jétől e

társulattól kilépett Zákányszék Község Önkormányzata, új tagként lépett be Zsombó.

A szociális feladatellátásaink átszervezésének fontosabb lépései:

- 2007. február 1-jétől a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat,
- 2009. január 1-jétől a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- 2010. január 1-jétől a nappali ellátás,
- 2011. január 1-jétől pedig a közösségi ellátás került térségi szintre.

g) Lakóhely biztonsága

Településünk a Mórahalmi Rendőrőrs illetékességi területén található. A Képviselőtestület általában kétévenként értékeli a település közbiztonságának helyzetét, a legutóbb 2017. májusi ülésén tette ezt meg.

9. számú táblázat

***– Ülésen elkövetett bűncselekmények száma – megoszlás szerint –
(2015-2016.)***

Bűncselekmény Megnevezése	Esetek száma 2015. év (eset)	Esetek száma 2016. év (eset)
Testi sértés	2	1
Garázdaság	2	1
Lopás	15	6
Lakásbetörés	2	1
Rongálás	1	2
Személygépkocsi lopás	1	-
Összesen	23	11

(Forrás: Mórahalmi Rendőrőrs nyilvántartása)

A község területén gyermek- és fiatalkorú bűnözés nem alakult ki, bár az utóbbi években előfordultak – fiatalkorúak által elkövetett rongálások a közterületeken.

A gyermek-, és ifjúságvédelmi szervekkel, oktató-nevelő intézményekkel, a gyermekvédelmi feladatokat ellátókkal való kapcsolattartás rendszeres. Ezen alkalmakkor megbeszélésre kerülnek a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családokban élő fiatalkorúakkal kapcsolatos problémák.

Ülésen az ismertté vált bűncselekményekben a kisebb súlyú bűncselekmények dominálnak.

A vizsgált időszakban pozitívum, hogy bűncselekmények száma jelentősen csökkent.

A közbiztonság javításához, a bűncselekmények számának csökkentéséhez a rendőrségen kívül a polgárőr egyesület is hozzájárul. Bel- és külterületen folyamatos ellenőrzéseket tartanak általában a hétvégéken, illetve hozzájárulnak a nagyobb községi rendezvényeink biztosításához is.

A közbiztonság javításához járul hozzá a mezőőri szolgálat, melyet 1 fő alkalmazásával – 2015. május 18. napjától került felállításra.

Az elkövetkezendő években még nagyobb figyelmet kell fordítani a drog elterjedésének, fogyasztásának megakadályozására – elsősorban a megelőzésre. Már idejekorán meg kell ismertetni a fiatalokkal a kábítószer okozta súlyos következményeket, annál is inkább, mivel a környező településeken működő diszkók potenciális drogterjesztési és fogyasztási helyek lehetnek. Nagy figyelmet kell fordítani a dohányzás, az alkoholfogyasztás káros következményeire, valamint az iskoláskorúak szexuális felvilágosítására is.

A fiatalok szabálysértőkkel szemben a rendőrség többnyire megelőző és nevelő jellegű figyelmeztetést alkalmaz, amelyek általában elérik a kívánt hatást, itt elsősorban a polgármesteri hivatal és az iskolák munkatársaira is támaszkodnak.

h) Civil társadalom

Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere.

Az önkormányzat egy-egy a civil életet is befolyásoló döntés előkészítésébe bevonja az adott szervezetet. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük, partneri viszont alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényen aktívan részt vesznek a szervezetek.

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a település fejlődéséhez.

A településen jelenleg 25 civil szervezet működik bejegyzett egyesület, alapítvány, vagy egyéb, pl. klub, közösség, egyéb szerveződés formájában.

- Kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése, oktatás terén működő szervezetek:

FONÓ Alapítvány, FONÓ Néptáncgyűttes, Estike Népdalkör, Királydinnye citerazenekar, Alkotóház, Óvodai Szülői Munkaközösség, Iskolai Szülői Munkaközösség, Diákönkormányzat

- a célcsoportok életfeltételeinek jobbítása érdekében humán, szociális, rehabilitációs jellegű szolgáltatásokat nyújtó szervezetek:
„Remény Nagycsaládos Egyesület, Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület, Nyugdíjas Klub, Máltai Szeretetszolgálat Üllési Csoportja, Csongrád Megyei Mozgáskorlátozott Egyesület Üllési Csoportja, Suli Alapítvány
- az egészségügyi szolgáltatásokban, főként az egészséges életmódot, sportolást támogató szervezetek:
Üllési Életmód Klub, Üllési Ifjúsági Sportegyesület, Üllési Sakkszakosztály, Árpád Horgászegyesület, Potyondi Vadásztársaság, Jóga Klub, Asszonytorna
- a közbiztonságot támogató szervezetek:
Üllési Polgárőr Egyesület, Üllés Községi Tűzoltó Egyesület,
- környezetvédelem terén működő szervezet:
Zöldül(l)és Környezetvédő Egyesület

Az Önkormányzat „A helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről” szóló 24/2008.(VI.11.)Kt.ör rendelete alapján – pályázati lehetőség biztosításával, illetve a működésükhöz szükséges helyszín, szintér biztosításával segíti munkájukat. A támogatási szerződésben rögzítésre kerül a támogatási összeg mellett, a civil szervezet által vállalt feladat ellátása is.

III. Szociális ellátás

a) Szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások

A településen a Képviselőtestület „A szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról” szóló 3/3015.(II.25.)önkormányzati rendelete alapján az alábbi szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások kerülnek megállapításra a rendeletben rögzített feltételek fennállása esetén:

- a) rendszeres települési támogatás
 - aa) létfenntartási gondok enyhítésére
 - ab) lakásfenntartási települési támogatás
 - ac) gyógyszerkiadások támogatása
- b) rendkívüli települési támogatás
- c) temetési települési támogatás
- d) köztemetés

(az időskorúak ellátása, az ápolási díj és az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság 2012. december 31. napjáig volt jegyzői hatáskörben, a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményén belül a személygépkocsi szerzési- és átalakítási támogatás 2011. július 02. napjától Csongrád Megyei Kormányhivatal Szociális-és Gyámhivatal hatáskörébe tartozik, az aktív korúak ellátása, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély 2015.

március 1. napjától a Csongrád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztály hatáskörébe tartozik.)

10. számú táblázat

**- Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások főbb formáit igénybe vevők száma -
(2012-2016. év)**

Ellátásforma	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (fő) MEGSZÚNT	10	15	-	-	-	-
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (fő)	201	194	185	158	130	133
lakásfenntartási támogatás (háztartás) MEGSZÚNT	185	186	188	176	-	-
rendszeres települési támogatás lakásfenntartási települési támogatás (háztartás)	-	-	-	-	129	122
átmeneti segély (eset) MEGSZÚNT	147	160	115	-	-	-
önkormányzati segély (eset) MEGSZÁNT	0	0	0	32	-	-
rendszeres települési támogatás létfenntartási gondok enyhítésére (eset)	-	-	-	-	93	102
rendkívüli települési támogatás (eset)	-	-	-	-	5	7
időskorúak járadéka (fő) MEGSZÚNT	11	-	-	-	-	-
közügygyellátási igazolvány (fő)	97	121	9	az alanyi és a normatív közgyógyellá tás megállapítás a 2013-tól a Mórahalmi Járási Hivatal hatáskörébe tartozik.	az alanyi és a normatív közgyógyellá tás megállapítás a 2013-tól a Mórahalmi Járási Hivatal hatáskörébe tartozik.	az alanyi és a normatív közgyógyellá tás megállapítás a 2013-tól a Mórahalmi Járási Hivatal hatáskörébe tartozik.

települési támogatás – gyógyszertámogatás (fő)					2	12	18
temetési segély (fő) MEGSZÚNT		17	18	14	23	-	-
temetési települési támogatás		-	-	-	-	11	10
Aktív korúak ellátása (fő)	rendszeres szociális segély	18	9	9	9	2015.márci us 1. napjától a Mórabalmi Járási Hivatal hatáskörébe tartozik.	2015.márci us 1. napjától a Mórabalmi Járási Hivatal hatáskörébe tartozik.
	bérpótló juttatás	38	-	-	-		
	foglalkoztatá s helyettesítő támogatás	0	32	19	30		
helyi lakáscélú támogatás		-	-	-	-	3	14

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

A kérelmezők elsősorban azokat az ellátási formákat részesítik előnyben, amelyek a stabil, folyamatos támogatást biztosítanak, hosszabb ideig enyhítik megélhetési problémáikat (pl. lakásfenntartási települési támogatás, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény)

A törvény által adható ellátási formák folyamatosan változnak, mindamelllett az ellátandók és a kérelmezők köre is változik.

Az önkormányzat a fentieken túlmenően további pénzbeli és természetbeni támogatásokat nyújt:

Lakáscélú támogatás

Az önkormányzat 2015. szeptember 30-ig az akkor érvényben lévő helyi rendelet alapján első lakásépítéshez, illetve vásárláshoz - azon házaspároknak, élettársi viszonyban élőknek, nyújtott támogatást, akiknél az egy főre jutó nettó jövedelem nem haladta meg a mindenkori öregségi nyugdíj minimális összegének 150%-át és lakástulajdonuk, állandó lakáshasználati joguk, bérleti joguk nem volt A támogatás összege a helyi rendeletben feltüntetett egyszeri, 100.000 Ft volt.

Kamatmentes lakáscélú támogatásra 1997-től 2013-ig az önkormányzat költségvetésében évente összesen 400.000 Ft került betervezésre

2013-tól lakáscélú támogatásra előirányzatot az önkormányzat költségvetésébe nem terveztünk, egyrészt azért, mert ellátás iránt jelentkező igény csekély mértékű volt, másrészt azért, mert a költségvetés tervezését minden eddiginél szigorúbban kellett tervezni.

A képviselőtestület 2015. október 1-jétől hatályba lépett „A helyi lakáscélú támogatásról” szóló rendeletének célja a település népességmegtartó, lakosságszám-növelő képességének emelése, a helyben történő letelepedés,

vonzóbbá tétele mind a helyi fiatal családok, mind a más településről beköltözni vágyók számára.

A rendelet hatályba lépését követően a településen a lakásvásárlási tendenciák elmozdulása tapasztalható.

11. sz. táblázat

- A lakáscélú támogatást igénybevevőkről - (2012-2016. év)

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év
Lakáscélú támogatás kifizetett összege	200 ezer Ft	-	-	2.400 ezer Ft	11.800 ezer Ft
Támogatást igénybevevők száma	1 fő	-	-	3 fő *	14 fő **

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

(* 3 fő esetében került sor 200-200 ezer Ft összegű vissza nem térítendő támogatás nyújtására, 2 fő esetében pedig összesen 1.800 ezer Ft-os kamatmentes kölcsön nyújtására.

** 14 fő esetében került sor 200-200 ezer Ft összegű vissza nem térítendő támogatás nyújtására, 10 fő esetében pedig összesen 9.000 ezer Ft-os kamatmentes kölcsön nyújtására.)

Szociális bérlakás

A településen pályázati támogatással 2002-ben 7 bérlakás került átadásra. E lakások jellegüket tekintve szociális bérlakásként funkcionálnak.

Az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok 37-57 m² alapterületűek, komfortosak és kisköltségvetésűek: alacsony víz-, gáz- és villany költségigényűek, segítve ezzel az ott lakók életvitelét, továbblépésüket.

A lakás 2002-ben megállapított bérleti díja 125 Ft/m², melyet a Képviselőtestület – tekintettel a lakás jellegére, a bérbeadás céljára – azóta sem emelt.

Az önkormányzat „Az önkormányzat tulajdonú bérlakások és nem lakás célú helyiségek bérbeadásáról” szóló 10/2014.(VIII.28.) önkormányzati rendelete szerint szociális bérlakás adható:

- akiknek tulajdonában vagy használatában lévő lakás a belvíz, árvíz, vihar, tűzvész, villámcsapás, vagy egyéb elemi kár következtében oly mértékben károsodott, hogy a lakás gazdaságos helyreállítására nincs lehetőség és az ott lakók lakhatási feltételeit másként biztosítani nem lehet,
- akik időskorukra tekintettel önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek és tartásra, ápolásra köteles hozzátartozójuk nincs, vagy azok róla nem gondoskodnak.

- c) legfeljebb 5 éves időtartamra azoknak, akik házasságban, vagy élettársi kapcsolatban élnek, és az egyik fél 35 életévnél fiatalabb, valamint akik az önálló életvitelhez szükséges lakhatási feltételekkel nem rendelkeznek
- d) olyan családi körülmények között élő személyek részére, akik lakhatásukról – átmeneti időre – nem tudnak megfelelően gondoskodni.

Szociális lakás bérbeadásának feltétele, hogy a kérelmező családjában – a vele együtt lakó családtagokat is beleszámítva – az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem elérje a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 150 %-át, de ne haladja meg annak 500%-át, egyedül élő esetben az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelem elérje a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át de ne haladja meg annak 600 %-át.

A bérlakás kérelmeket a Polgármesteri Hivatal Titkárságon dolgozó ügyintézője fogadja be, és annak elbírálásáról Üllés Nagyközség Képviselőtestülete dönt.

Jelenleg 6 bérlakás lakott.

Felsőoktatásban tanulók támogatása

Az önkormányzat 2001. évtől kezdődően hirdette meg a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatot – az önkormányzat Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatához való csatlakozás helyi szabályairól szóló 12/2001. (XI.16)Kt.sz. rendelet feltételeinek megfelelően - felsőoktatási intézményekben tanuló részére.

A Képviselőtestület 2013-ban úgy döntött, hogy nem csatlakozik az országos ösztöndíjrendszerhez, ugyanakkor létrehoz csak a felsőoktatásban tanuló helyi lakosok támogatását célzó támogatási rendszert. A testület 2013. november 11-i testületi ülésén megalkotta az „Üllési Talentum” ösztöndíj megalapításáról, a felsőoktatási intézményekben tanulók támogatásáról szóló 17/2013.(XI.14.)önkormányzati rendeletét, mely alapján a 2013/2014-es tanévtől kezdődően 1,2 millió Ft-os éves keretösszeg erejéig támogatja – a rendeletben foglalt feltételeknek megfelelő – az egyetemi és főiskolai nappali tagozatos diákokat.

12. sz. táblázat

**- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázatban támogatásról-
(2012-2016. év)**

	2012/2013. tanév	2013/2014. tanév	2014/2015. tanév	2015/2016. tanév	2016/2017. tanév
Támogatást kapó tanulók száma	33 fő („A” típusú ösztöndíj)	1 fő („B” típusú ösztöndíj)	1 fő („B” típusú ösztöndíj)	1 fő („B” típusú ösztöndíj)	-
A támogatásra fordított pénzügyi keret	1.320 ezer Ft	30 ezer Ft	30 ezer Ft	30 ezer Ft	-

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

13. sz. táblázat

- „Üllési Talentum” Ösztöndíjról -
(2013/2014 – 2016/2017. tanév)

	2013/2014. tanév	2014/2015. tanév	2015/2016. tanév	2016/2017. tanév
Támogatásban részesült tanulók száma	11 fő	9 fő	8 fő	5 fő
A támogatásra fordított pénzügyi keret	660 ezer Ft	540 ezer Ft	480 ezer Ft	300 ezer Ft

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

b) Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások

A településen a személyes gondoskodást nyújtó ellátások

a) fenntartó: Üllés Nagyközségi Önkormányzat

- Szociális étkeztetés biztosítása,
- A tanyagondnoki szolgálat működtetése
- bölcsődei ellátás

b) fenntartó: Homokháti Kistérség Többcélú Társulása

- Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat (2007. január 31-től)
- A házi segítségnyújtás (2009. január 1-jétől)
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (2009. január 1-jétől)
- Idősek nappali ellátása (2010. január 1-jétől)
- Községi pszichiátriai ellátás (2011. január 1-jétől)

c) fenntartó: Bordány Nagyközség Önkormányzata

Támogató szolgálat működtetése

(a kistérségi keretek között, illetve Bordány Nagyközség Önkormányzata gesztorságával ellátott szociális szolgáltatások esetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás, illetve Bordány Nagyközség Önkormányzata készíti el)

IV. Szociális szolgáltatások iránti igény

A lakosság szociális helyzetének romlása miatt fokozatosan emelkedett a szociálisan rászorulóak száma, az ellátások iránti igény is nőtt, a szociálisan hátrányos helyzetbe kerülő lakosok száma emelkedett az elmúlt évek alatt.

A fenti intézmények biztosítják az ellátottak számára a szociális ellátás keretében – azokat a feltételeket, melyek szükségesek az egészségügyi, szociális helyzetet figyelembe véve az élet sajátos szakaszához. A feltételek biztosítása során figyelemmel kell lenni az egyéni, (családi) szükségletek kielégítésére is. Az egyént és / vagy a családot segíteni kell, hozzájutni ezekhez a szükségletekhez. Az ápolás és gondozás gyakorlati megvalósítását, megfelelő szakképzettségű és empátiás készségű dolgozók segítségével végezzük.

A szociális gondoskodás, mint komplex tevékenység magában foglalja a gondozás egyes elemeit, melyeket együtt és azonos időben egyszerre alkalmazunk.

Természetesen az egyén egyéni és aktuális állapota határozza meg, hogy a gondozás egyes elemei közül mikor, melyik kerül előtérbe a gondozás és ápolás során.

Üllés Nagyközségi Önkormányzat által ellátott szociális étkezés és a tanyagondnoki szolgálat esetében várakozó lista nincs. Az igénybeadás folyamatossága megoldott. Amennyiben a kérelem a helyi rendeletben foglalt feltételeknek megfelel, úgy a kérelmező számára az ellátás biztosított.

Bölcsődei ellátás esetében várakozó lista nincs.

A bölcsődénél a jelenleg előjegyzésben lévő gyermekek száma: 19 fő, felvételük a szülői igény szerint folyamatosan történik.

A szolgáltatások igénybevételének a feltételei, módjai:

Rászorultság vizsgálata

Szolgáltatásainkat Üllés közigazgatási területén élők köréből a rászoruló lakosság veheti igénybe.

A szociális étkezés esetében az írásbeli, illetve szóbeli kérelmeket, tanyagondnoki szolgáltatás esetében a szóbeli kérelmeket a szociális tagintézmény vezetőjéhez (szociális segítő) kell benyújtani, aki számba veszi a rászorultság jogosultságát.

Az étkeztetés és a tanyagondnoki szolgáltatás igénybevételének feltételeit helyi önkormányzati rendelet („A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és azok térítési díjáról” szóló 6/2014.(IV.10.)önkormányzati rendelet) míg a bölcsődei ellátás igénybevételének feltételeit az intézmény szakmai programja szabályozza.

V. Ellátandó feladatok

Az alapszolgáltatások megszervezésével önkormányzatunk segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A szociális szolgáltató, illetve intézmény együttműködik az ellátási területén működő szociális és gyermekjóléti-gyermekevédelmi, egészségügyi, oktatási intézményekkel.

I. KÖTELEZŐ FELADAT

Az önkormányzat „A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 86.§ (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat köteles biztosítani:

- a) étkezést,
- b) házi segítségnyújtást,
- c) állandó lakosainak számától függően
 - ca) kétezer főnél több állandó lakos esetén – családsegítést,
 - cb) háromezer főnél több állandó lakos esetén – idősek nappali ellátását

(a b)-cb) pontok esetében az önkormányzat a szolgáltatást a Homokháti Kistérség Többcélú Társulása keretében, valamint Bordány Nagyközség Önkormányzata gesztorságával biztosítja.)

Étkeztetés

Működési engedély száma: Sz02/1170-7/2011.

Módosító határozatok:

-CSC/01/813-1/2014.

- CSC/01/207-7/2013.

-CSC/01/207-4/2013

-VI-C-001/130-6/2012.

Az ellátás fenntartója: Üllés Nagyközségi Önkormányzat

Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, ill. eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai, vagy szenvedélybetegségük, hajléktalanságuk miatt.

Az ellátás igénybevételének megállapításával, annak megszüntetésével kapcsolatos feladatok ellátása - megbízási szerződés alapján - a szociális tagintézmény vezetőjének (szociális segítő) intézkedése alapján történik - *az Önkormányzati Konyha vezetőjével való egyeztetést követően.*

A Képviselőtestület az étkeztetést igénybe vevők esetében szükségesnek tartotta azt, hogy a személyi térítési díjak differenciáltan kerüljenek megállapításra, figyelembe véve a jogszabályi rendelkezéseket, mely szerint amennyiben a kérelmező jövedelemmel nem rendelkezik a térítési díja: 0 Ft. *(a megállapított kategóriák a Képviselőtestület A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és azok térítési díjáról szóló - 6/2014.(IV.10.)önkormányzati rendeletében kerültek feltüntetésre).*

A szolgáltatáshoz létszám „A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről” szóló 1/2000.(I.7)SZCSM rendelet 2. számú melléklete szerint van hozzárendelve:
- kinevezésük alapján az Üllési Önkormányzati Konyha 1 fő dolgozója, *(végzettsége: szociális asszisztens)*
- megbízási szerződéssel 1 fő szociális segítő *(végzettsége: főiskola - általános szociális munkás szak)*

Az ellátásban közreműködik még:

- 3 fő tanyagondnok,
- 4 fő tiszteletdíjas gondozónő

A szociális étkezésben részesülők személyi adatai 2012. március 1-jétől bekerülnek egy országos TAJ alapú nyilvántartási rendszerbe (KENYSZI), az önkormányzat normatívát a rendszerben megjelenő étkezők száma alapján kap.

14. számú táblázat

- Szociális étkeztetésben részesülő személyek létszáma -
(2012-2016. év)

	2012. év	2013. év	2014. év		2015. év	2016. év
Házhoz szállítjuk	106 fő	98 fő	100 fő		99 fő	104 fő
Saját maguk elviszik	118 fő	106 fő	105 fő		107 fő	100 fő
A Szociális Központban étkeznek	22 fő	22 fő	18 fő		16 fő	14 fő
Összesen	246 fő	226 fő	223 fő		222 fő	218 fő

Forrás: Szociális Tagintézmény nyilvántartása)

Nyilvántartott várakozók száma: A jelenlegi ellátó rendszer a jelentkező igényeket azonnal kielégíti, a szolgáltatáshoz az igénylők várakozás nélkül hozzájutnak.

II.ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK

1.)Tanyagondnoki szolgáltatás

Az ellátás fenntartója: Üllés Nagyközségi Önkormányzat

Működési engedély száma: Sz02/1170-5/2011.

Módosító határozatok:

-CSC/01/877-12015.

-CSC/01/813-7/2014.

-CSC/01/207.8/2013.

-CSC/01/207-3/2013.

-VI-C-001/130-8/2012.

- VI.-C-001/130-1/2012.

A szolgáltatás célja: az intézményhiányból eredő hátrányok enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, valamint alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni és közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

Hosszabb távon a szorosabb közösségi élet megteremtése.

A tanyagondnoki szolgáltatás térítésmentes ellátás, amelyet szóban lehet kérelmezni a Tagintézmény-vezetőnél (*szociális segítőnél*).

A tanyagondnoki szolgáltatás igénybevétele iránti kérelemről, – a szervezési, irányítási és egyes adminisztrációs feladatokat megbízási szerződéssel ellátó szociális tagintézmény vezetője, szociális segítő dönt.

A Tanyagondnoki szolgálat három körzetre oszlik – 3 szakképzett tanyagondnok foglalkoztatásával.

A körzetek munkáját ellátó tanyagondnokok az önkormányzat foglalkoztatásában állnak.

A tanyagondnoki szolgáltatás

Alapfeladatai:

A közreműködés

az étkeztetésben

a házi segítségnyújtásban

a közösségi és szociális információk szolgáltatásában

az egyéb alapszolgáltatásokhoz való hozzáférésben

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás segítése

háziorvosi rendelésre szállítás,

egyéb egészségügyi intézménybe szállítás,

a gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása

Gyermekszállítás, óvodások, iskolások, fiatalok szállítása, így

az óvodába, iskolába szállítás,

az egyéb gyermekszállítás.

Kiegészítő feladatai az alábbi lakossági szolgáltatások:

A közösségi, művelődési, sport- és szabadidős rendezvények szervezése, segítése

Egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása

Egyéb lakossági szolgáltatások biztosításában való közreműködés, valamint egyéb alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés

Önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatásai:

Ételszállítás önkormányzati intézményekbe,

Önkormányzati, intézményi információk közvetítése a lakosság részére,

Falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása

Közreműködés a tömegközlekedéshez való hozzájutásban

A 3 tanyagondnoki körzet ellátása az alábbi gépjárművek segítségével történik:

Körzet	Gépjármű típusa	rendszáma
I. körzet	Skoda 5L Yeti típusú	MVU-173
II. körzet	Skoda 5L Yeti típusú	MVU-174
III. körzet	Skoda 5L Yeti típusú	NHS-474
<i>Helyettesítő jármű</i>		
I-III. körzet	Suzuki Ignis 1.5 GS	JDY-530

Amennyiben a fenti három autó közül bármelyik üzemképtelenné válik, úgy átmenetileg szintén Üllés Nagyközség Önkormányzatának tulajdonában lévő – egyébként más funkciót betöltő – JDY-530 forgalmi rendszámú Suzuki Ignis személygépkocsival történik a feladatellátás.

Az ellátás személyi feltételei teljes mértékben adottak, a tanyagondnokok szakképzettek, a helyettesítés a Szakmai Programban foglaltak szerint megoldott.

15. számú táblázat

- Tanyagondnoki szolgáltatásban részesülők létszáma -
(2012-2016. év)

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év
I. körzet	64 fő	51 fő	54 fő	36	33
II. körzet	38 fő	30 fő	29 fő	34	32
III. körzet	35 fő	44 fő	45 fő	35	32
Összesen	137 fő	125 fő	128 fő	105	97

(Forrás: Szociális Tagintézmény nyilvántartása)

16. számú táblázat

- A tanyagondnoki szolgáltatás keretében - az összes szolgáltatás tekintetében - ellátott esetek száma -
(2014. évben és 2016. évben – Tevékenységnaplók alapján)

Tanyagondnoki körzet	2014. év Ellátott esetek száma	2016. év
I. körzet	8146 fő	8.168
II. körzet	7266 fő	8.065
III. körzet	12 239 fő	11.942

(Forrás: Szociális Tagintézmény nyilvántartása)

Nyilvántartott várakozók száma: nincs várakozó személy, a feltételeknek megfelelt kérelmezők ellátásban részesülnek.

2.) Bölcsődei ellátás

Az ellátás fenntartója: Üllés Nagyközségi Önkormányzat

Működési engedély száma: CSC/01/214-15/2013.

Módosító határozatok:

- CSC/01/608-7/2014.
- CSC/01/214-10/2013.
- CSC/01/214-5/2013.
- CSC/01/214-1/2013.

Településünkön 2006. szeptember 1-je óta működik ez az ellátási forma 10 fő férőhellyel. 2011-től 2 fős férőhelybővítést kérelmeztünk, 2011. március 1. napjától a bölcsőde 12 férőhelyes lett.

2014. június 1. napjától egy új, korszerű, 2 csoportos – 22 fő - ellátotti létszámú intézménnyel várjuk a kis gyermekeket.

Az intézmény működéséhez a dologi és személyi feltételek rendelkezésre állnak. 1 fő bölcsőde vezető, 4 fő csecsemő- és kisgyermek gondozó és 1 fő technikai dolgozó látja el a gyermekeket.

17 számú táblázat

- Bölcsődei létszám alakulása – (2012-2016. év)

	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő, véltörvényi javaslat)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2012.	28	8	12
2013.	26	1	12
2014.	30	8	22
2015.	42	22	22
2016.	39	12	22

(Forrás: Önkormányzati Intézményi adat)

A bölcsődében üres férőhelyek esetén a beiratkozás egész évben folyamatos. Amennyiben férőhely üresedik, úgy az előjegyzési listán szereplő gyermekek közül a soron következő veheti igénybe az ellátást.

Jelenleg az előjegyzésben lévő gyermekek száma: 19 fő.

VI. A szolgáltatások működtetési, finanszírozási feladatai és az együttműködés keretei

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokat állami költségvetési normatívákból, valamint a szociális tagintézmény saját bevételeiből biztosítja. Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a törvényben meghatározott és kötelezően ellátandó szociális alapfeladatokkal a központi finanszírozás nincs összhangban. Az Önkormányzat részére juttatott normatíva nem, vagy csak részben fedezi a működtetéshez szükséges kiadásokat.

Az ellátások színvonalának megtartása, növelése érdekében szükséges volt az alapellátási feladatokat újra strukturálni.

18. számú táblázat

**- Az önkormányzat által ellátott szolgáltatások finanszírozási adatai
(2015. és 2016. év)**

Ellátás típusa	Állami normatíva/támogatás %-os mértéke		Önkormányzati kiegészítés %-os mértéke	
	2015. év	2016. év	2015. év	2016. év
Étkeztetés (gyermek, szociális)	100	100	0	0
Tanyagondnoki szolgálat	43	61	57	39
Bölcsőde	60	68,5	40	31,5

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

Mivel a normatívák és a pályázati lehetőségek is a térségi szintű működési kereteket részesítik előnyben, így el kell gondolkodni azon, hogy a – kedvezőbb finanszírozás érdekében – a még önálló feladatellátásban működtetett szociális feladatok közül melyik feladat bevitele lenne indokolt és célszerű.

19. számú táblázat

**- Az önkormányzat szociális jellegű bevételei -
(2015. és 2016. év)**

Megnevezés	2015. év	2016. év
Étkeztetés	34.347	48.083
Tanyagondnoki szolgálat	7.500	7.500
Bölcsőde	9.882	12.378
Segélyek visszaigénylés	3.712	-
Egyéb szociális feladatok támogatása*	-	23.670
Bevételek összesen	55.411	91.631

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

*Az önkormányzatok finanszírozási rendszere folyamatosan változik. Így egy újabb normatívából – egyéb szociális feladatok támogatása jogcím – is részesül

önkormányzatunk. Ebből a lakáshoz jutást, ellátottak pénzbeli és természetbeni juttatásait, a közfoglalkoztatást stb. lehet támogatni.

Az önkormányzat az étkeztetés díjait úgy állapítja meg hogy az állami normatív és a beszedett térítési díj összege fedezze az étkeztetés önköltségét.

20. számú táblázat

- Az önkormányzat szociális jellegű kiadásai - (2015. és 2016. év)

Ellátás típusa	Működtetés költsége ezer Ft	
	2015. év	2016. év
Étkeztetés	42.784	68.406
Tanyagondnoki szolgálat	17.369	12.297
Bölcsőde	16.540	18.063
Egyéb szociális feladatok támogatása*	-	34.976
Kiadások összesen	51.729	133.742
Kiadások mértéke az önkormányzat tárgyévi összes kiadásának %- ában	10,4	26,4

(Forrás: önkormányzati nyilvántartás)

VII. Jövőkép

A településen továbbra is számolni kell a külterületi népesség magas arányával, s a szociális problémák növekedésével, ezek megoldására speciális szolgáltatások biztosítása a cél.

Számolni kell a hátrányos helyzetű csoportok, a megváltozott munkaképességűek, fogyatékosok, pszichiátriai és szenvedélybetegek számának növekedésével is – az ő foglalkoztathatósági esélyeinek növelését.

A világon mindenütt erősödő tendencia a népesség előregedése. Ez a tendencia érvényesül jelenleg településünkön is. A lakónépesség öregedése indokoltá teszi, hogy az idősök gondozására, igényeiknek és állapotuknak megfelelően alakítsuk ki a támogatásukat szolgáló már meglévő intézményrendszerünket. A gondozásra szoruló idős embereket a bentlakásos intézményi elhelyezésben támogatni szükséges.

Növekvő mértékben kell számolni a családok szétesésével, a gyermeküket egyedül nevelők számának növekedésével – a célcsoport támogatásának biztosításához - növelni kell a család és gyermekjóléti ellátás hatékonyságát.

Az önkormányzat egyik fontos feladata az esélyegyenlőtlenségek csökkentése, melyben nagy szerepe van a szociális szolgáltatásoknak. Minél szélesebb körű kiépítettség valósul meg, annál inkább kiterjed a szociális háló azokra az egyénekre, akik erre a leginkább rászorultak.

Az önkormányzat 2007-ben készítette el a – településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását elemző, és e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat meghatározó - települési esélyegyenlőségi programját. A terv a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által hirdetett pályázaton – önkormányzati kategóriában – elnyerte a „Legjobb esélyegyenlőségi terv” fődíját.

A tervet a Képviselőtestület 2013-ban - új, hatályos jogszabályok mentén – készítette el, melyet 2015-ben felülvizsgált.

Az intézményi ellátás fejlesztése érdekében minden lehetséges pályázati lehetőséget ki kell használni.

Fontosnak tartjuk, hogy az érintettek az igénybe vehető és elérhető szolgáltatásokról minden információt megkapjanak, és hozzáférjenek a megfelelő információkhoz helyi szociális információs szolgáltatás biztosításával.

SWOT elemzés a szociális szolgáltatások fejlesztéséhez

A szociális ellátórendszer állapota és az ott zajló folyamatok az alábbiakban foglalhatók össze:

21. számú táblázat

- SWOT analízis -

Erősségek	Gyengeségek
• az önkormányzat érzékenysége a szociális problémák iránt • sokszínű ellátórendszer • a társulásban ellátott feladatok elfogadása jó a településen • kiépített és működőképes jelzőrendszeres gondozás • jól kiépült alapellátás - elsősorban az idősek számára • tapasztalt, jól felkészült szakember gárda • gyors helyzetfelismerés • térségi ellátásban a szakmai szolgáltatások színvonala magas • a civil szféra erősödő jelenléte • folyamatos kommunikáció társintézményekkel • rendszeres szakmai esetmegbeszélések, tapasztalatcserék	a szociális ellátórendszer finanszírozási elégtelensége • alacsony bérek és megbecsültség jut a rendszerben dolgozóknak • szociális szolgáltatást igénybe vevők magas száma • nagy tanyavilág – helyenként nehezen járható külterületi utak • a lakosság viszonylag alacsony iskolázottsága • szociális leszakadás, romló egészségügyi állapot, • sokproblémás családok száma • szociális intézmények alacsony férőhelyszáma • fokozott adminisztráció • a szakmai érdekképviselő nem a megfelelő szinten működik
Lehetőségek	Veszélyek
• az ellátórendszer tudatos fejlesztése, feladatok kistérségi szintű ellátása, lehetőségeinek keresése • uniós források vidékfejlesztésre • folyamatos szakmai képzés lehetőségének biztosítása • a hátrányos helyzetű csoportokkal szembeni negatív magatartás megváltoztatása, társadalmi szolidaritás növelése • civil szervezetek, fokozott bevonása a hátrányos helyzetű lakosság ellátásába • önkéntes segítők és az egyház bevonása a szociális feladatok ellátásának rendszerébe • új szolgáltatások kiépítése (elsősorban kistérségi szinten): családterápia, párkapcsolati, életmódbeli tanácsadás, mediáció stb.	• a lakosság elöregedése • a lakosság mentális és pszichés állapotának romlása • a fejlesztéshez szükséges saját források elégtelensége • a szakmai munkát veszélyeztető egyre növekvő adminisztráció • a szociális szakma gyenge érdekérvényesítő ereje • kiszámíthatatlan állami normatívák, • folyamatosan változó törvényi háttér • nagy esetszám, szűkös időkeret, több hibalehetőség, minőségi romlás • irreális elvárások a társintézmények, kliensek részéről

VIII. A szociális feladatokra vonatkozó célmeghatározás

Településünk népességmegtartó erejét jelentős mértékben befolyásolja, hogy az itt élő lakosság mennyi és milyen színvonalú szolgáltatáshoz jut. Ezen szolgáltatások közé tartozik a szociális ellátás intézményrendszere is.

Célkitűzések – 2015-2019-ig

- A szegénység mélyülése szélsőséges formái megjelenésének megelőzése – az önkormányzat rendelkezésére álló eszközökkel.
- A kirekesztés, a családon belüli és kívüli erőszak megelőzése.
- Az egyéneket és családokat középpontba állító társadalmi befogadást segítő, elérhető és támogató jellegű szolgáltatási struktúra kialakítása – az egészségi állapot javítása mellett.
- Együttműködés hatékonyabbá tétele a civil szervezetekkel és az egyházi szervezettel iskolai, óvodai és védőnői jelzőrendszer még hatékonyabb működtetése.
- A meglévő intézményrendszer gazdaságos működtetése, fejlesztése.
- A szociális alapellátás további működtetése és biztosítása, az alapfeladatok hatékonyabb működési formáinak keresése. A szociális étkezés és a tanyagondnoki szolgálat ellátásában kedvezőbb finanszírozás esetén a kistérségi feladatellátás lehetőségeinek keresése,
- Önként vállalt szociális ellátási formák megtartása, működtetésük – pályázati és finanszírozási források keresése,
- Szociális, pénzbeli juttatások mértékének szinten tartása, az önkormányzat számára kedvezőbb, magasabb állami juttatások mértékének szinten tartása
- A szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.
- Gyermek jogainak érvényesítése, a gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek képzése, a szociális ellátás területén dolgozó szakemberek folyamatos továbbképzése.
- A tárgyi és személyi feltételek javítása, munkakörülmények modernizálása.
- Informatikai, közlekedési és egyéb tárgyi eszközrendszer bővítése, fejlesztése.
- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás kapacitásának bővítése, további jelzőkészülékek beszerzése.
- Szakemberek képzésének, továbbképzésének biztosítása.
- Hatékonyabb együttműködés a civil és egyházi szervezetekkel. Társadalmi segítők bevonása a szociális munkába.
- A szociális ellátáshoz szorosan kapcsolódó további szolgáltatások biztosítása (iskolai egészségügyi szolgáltatás, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat).
- Lakásvásárlási kedv ösztönzése – az új lakástámogatási rendszer megtartása
- GSM rendszerű riasztó készüléken alapuló rendszer kiépítése, fenntartása (tanyaőr program)

Stratégiai célok 2017-2019-ig

- Pénzbeli szociális ellátások:
 - a jelenlegi szociális pénzügyi keret megtartása,
- Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:
 - Az ellátórendszer hatékonyabb működtetése, megtartása.
- Munkanélküliség kezelése:
 - – foglalkoztatás helyi szintjének megtartása, foglalkoztatási pályázatok kihasználása
- A lakosság egészségügyi helyzetének szinten tartása – Egészségvédelmi Hét, valamint önálló, ingyenes szűrések szervezése, szakrendelések beindítása
- A szociális ellátó rendszer személyi és tárgyi feltételeinek fejlesztése, szakemberek továbbképzése, eszközpark fejlesztése).
- A külterületen élők helyzetének javítása, a szociális szolgáltatások elérhetőségének javítása

További célok:

Időskorúak kapcsán:

A gondozási feltételek és körülmények biztosítása, fejlesztése, különösen annak tükrében, hogy a jövőben az időskorúak aránya a társadalmon belül egyre jelentősebbé válik.

Fogyatékkal élők kapcsán:

A valós igényeknek megfelelő támogató szolgálatok működésének zavartalan biztosítása.

A társadalmi integráció segítése, társadalmi előítéletek csökkentése.

Pszichiátriai betegek kapcsán:

Speciális (az egészségügyi ellátáshoz szorosan kapcsolódó) gondozási feltételek és körülmények biztosítása.

A valós igényeknek megfelelő közösségi pszichiátriai ellátás működésének zavartalan biztosítása.

Társadalmi integráció segítése, erősítése, társadalmi előítéletek csökkentése.

Szenvedélybetegek kapcsán:

Társadalmi integráció segítése, erősítése, társadalmi előítéletek csökkentése.

Veszélyeztetett gyermekek, családok kapcsán:

Krizishelyzetek megfelelő szintű kezelésének biztosítása, az ehhez szükséges intézményrendszer működtetése.

Családi védelmi funkciók erősítése, a családi nevelés alapvető feltételeinek biztosítása.

Veszélyeztetett gyermekeket, fiatalokat segítő szolgáltatások fejlesztése.

Hajléktalan személyek kapcsán:

Társadalmi előítéletek csökkentése.

Az alapvető létfeltételek biztosítása.

A kitűzött célok megvalósításának módja:

A fejlesztési célok megvalósulása érdekében kiemelten kezeljük a:

- minőségbiztosítás rendszerét,
- folyamatos továbbképzéseket,
- szociálisan hátrányos helyzetű emberek segítségét,
- idősek, egyedül élők gondozását, ápolását,
- fogyatékkal élők és mozgáskorlátozottak segítségét,
- az esélyegyenlőség biztosítását,
- gyermek- és ifjúságvédelem rendszerét,
- pályázati támogatások keresését.

A fejlesztés lehetséges forrásai

A szociális szolgáltatások fejlesztésének „hagyományos” forrásait napjainkig az önkormányzati saját forrásain kívül az európai unió, a szakminisztérium pályázata, egyéb pályázati lehetőségek jelentik.

Az önerő biztosítása mellett igénybe vehető pályázati források elsősorban:

- Eu források - Terület- és Településfejlesztési Operatív Program pályázatai
 - Emberi Erőforrások Minisztérium pályázatai,
 - a Magyar Államkincstár pályázatai,
- Kistérségi programok megvalósításának forrásai.

A fejlesztési célok megvalósítását elősegítő partnerek:

- „Remény” Nagycsaládos Egyesület,
- Suli Alapítvány,
- Nyugdíjas Klub,
- Üllési Polgárőr Egyesület,
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat üllési csoportja,
- Csongrád Megyei Mozgáskorlátozott Egyesület üllési csoportja, Egészségügyi alapellátás intézményei – háziorvosok, védőnői,
- Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központja vezetője,
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Mórahalmi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály,
- Homokháti Kistérség Többcélú Társulása Integrált Szociális és Gyermekjóléti Központja üllési tagintézménye munkatársai, polgármesteri hivatal szociális ügyintézője,
- a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársa,
- Fontos Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola,
- Csigabiga Óvoda és Bölcsőde,
- Tesz-Vesz Közhasznú Egyesület.

IX. Összegzés:

A felvázolt célorientált feladatok megtervezésével és kivitelezésével Üllésen a szociális alapellátás megfelelő színvonalon biztosítható.

A településen a személyes gondoskodást nyújtó ellátások és pénzbeli ellátások biztosításával a hátrányos helyzetű, rossz egészségi állapotú, és rossz szociális körülmények között élő, továbbá a fogyatékos, a munkanélküli, az azonnali segítséget igénylő, a krízishelyzetben lévő egyén, családok részére azonnal és hathatós segítséget tudunk adni.

Várható eredmények:

- az európai normáknak megfelelő, az egyének szükségleteihez jobban igazodó, differenciáltabb intézményrendszer létrejötte (ezáltal javul az ellátottak életminősége),
- a hátrányos helyzetű és leszakadó rétegek társadalmi integrációjának erősödése, a társadalom szemléletének, e rétegek elfogadási szintjének kedvező változása.
- Az ellátást biztosító alkalmazottak létszámban és szakképzettségben a követelményeknek megfelelnek. Az Önkormányzat feladatellátási kötelezettségének magasabb szinten tud eleget tenni.
- A gazdaságos működés garanciát jelent az ellátás nyújtásának biztonságára.
- Civil szféra bevonásával hatékonyabb együttműködés jön létre a szociálpolitika szereplői között, s ez elősegíti az ellátotti jogok érvényesülését.

A koncepcióban ismertetett szolgáltatások színvonalának javításában elkerülhetetlen az állami szerepvállalás, különösen a finanszírozás területén. A társadalmi- gazdasági szempontból elmaradott települések, így Üllés sem képes egyedül az alapellátások fejlesztésére, szorosabb együttműködésre helyezi a hangsúlyt a Móraközi Kistérséghez tartozó 9 településsel, amelynek következtében várható, hogy a finanszírozási gondok is enyhülnek.

Üllés, 2017. június 27.

Nagy Attila Gyula
polgármester